

Europaudvalget

Folketingets repræsentant ved EU

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere
Dato: 9. juni 2010

En ny strategi for det Indre Marked – Rapport fra Mario Monti

Baggrund

I oktober 2009 bad kommissionsformand José Manuel Barroso den tidligere kommissær Mario Monti om at udarbejde en rapport indeholdende muligheder og forslag om at revitalisere det indre marked frem til 2012.

Mario Monti er nu formand for Bocconi Universitet og var tidligere kommissær for Indre Marked og Skattepolitik (1995-1999) og for Konkurrence (1999-2004).

I et brev af 20. oktober 2009 til Mario Monti redegjorde Kommissionsformanden for behovet for at relancere det indre marked. Barroso nævnte bl.a.

- At den nuværende økonomiske krise har vist, at der er en stærk fristelse til at "rulle det indre marked tilbage" og søge tilflugt i økonomisk nationalisme. Dette vil have dramatiske økonomiske konsekvenser, og det er derfor vigtigt at skabe en ny bevidsthed i offentligheden og i de politiske cirkler om behovet for at udvide og styrke det indre marked.
- At den fulde virkning af det indre marked endnu ikke er opnået. På mange områder er det indre marked langt fra at være på plads, og der er stadig "missing links", der forhindrer det indre marked i at fungere som en kraftig motor på vækst og beskæftigelse og levere den fulde effekt til gavn for forbrugerne.
- At krisen har bevirket en vis mistro til det indre marked, specielt hvad angår de sociale konsekvenser af at efterleve Traktatens målsætning en konkurrencepræget, social markedsøkonomi.

Monti's rapport

Den 10. maj 2010 præsenterede Mario Monti sin rapport for Barroso og senere for Europa-Parlamentet.

Det indre marked er i dag ved en kritisk korsvej, siger rapporten. Vi står over for tre udfordringer, nemlig:

- Der er i dag en vigende støtte til det indre marked, både politisk og socialt. Både borgere og politikere ser på det indre marked med skepsis og somme tider med åbenlys fjendtlighed, som i følge Monti skyldes dels "integrations træthed", som begrænser lysten til "mere Europa" og et enhedsmarked, dels en "markedstræthed" med formindsket tillid til markedet som økonomisk regulator. Han konkluderer, at det indre marked i dag er mindre populært end nogensinde tidligere, alt imens Europa behøver det mere end nogensinde før.
- Den anden udfordring er den fragmenterede og uens gennemførelse af det indre marked i medlemslandene, flaskehalse i administrationerne og den mangelfulde gennemførelse i nye markedsområder, der ikke fandtes, da det indre marked blev etableret: e-handel, eco-industrier etc.
- Endelig mener Monti, at der er en selvtilfreds holdning til det indre marked. Det betragtes som noget, der er overstået. Noget, der skal holdes ved lige, men ikke kræver udvikling. Opmærksomheden har været andre steder: Monetær Union, udvidelse og institutionelle reformer.

Rapporten fastslår, at en ny strategi til at relancere det indre marked er både nødvendig og mulig. Det er nødvendigt, fordi et omfattende og effektivt indre marked spiller en nøglerolle i udviklingen af EU's økonomi, herunder muligheden af en stabil Euro og for, at den monetære union kan levere de lovede økonomiske fordele.

Det er muligt, men kræver et stærkere indre marked, der er baseret på enighed og kan levere resultater.

Et stærkere indre marked kræver, at de eksisterende flaskehalse fjernes, og at de "huller", der begrænser innovation og vækst, lukkes. Som eksempler nævnes et digitalt indre marked, et indre marked for grøn vækst, en ressource-effektiv økonomi, et indre marked for tjenesteydelser samt initiativer til at sikre arbejdskraftens geografiske mobilitet.

Han påpeger vigtigheden af at afbalancere den økonomiske frihed i det indre markeds med arbejdstagernes rettigheder efter Laval, Viking og andre domme fra Den europæiske Domstol.

Den nye strategi må basere sig på enighed, mener Monti, for ellers vil den ikke kunne modstå "dårligt vejr" i økonomisk og politisk henseende.

Endelig må den nye strategi for det indre marked kunne levere resultater – også på den korte bane, som et til middel til at komme ud af krisen.

Et vigtigt element i Monti's forslag er en **"pakke-aftale"**, hvor medlemsstater med forskellige kulturelle traditioner og politiske prioriteringer, hver kan finde elementer, som de betragter som så fordelagtige, at de er villige til at slække på kravene på områder, der ikke står så højt på deres ønskeliste. Han påpeger, at lande med tradition for en social markedsøkonomi vil være mere villige til fuldt ud at acceptere konkurrence og det indre marked, hvis medlemsstater i den angelsaksiske tradition viser villighed til at løse sociale problemer gennem målrettede tiltag, inklusive begrænsede former for skatte-koordination.

Et andet væsentligt element i Rapporten er **medlemslandenes forsinkede og mangelfulde gennemførelse** af direktiverne om det indre marked. Det kritiseres, at medlemslandene tilsyneladende ikke tager gennemførelsen alvorligt. I gennemsnit giver medlemsstaterne sig selv en ekstra frist til gennemførelse af direktiverne på 9 måneder. Nogle medlemslande er endog endnu mere eftergivende og har for 17 direktivers vedkommende givet sig selv en frist på over to år efter den fastsatte gennemførelsesdato.

Ved udgangen af 2009 havde 74 indre markeds direktiver endnu ikke virket i fuld udstrækning, grundet manglende gennemførelse i landene. Dette betyder, siger rapporten, at det indre marked kun fungerer med 95% af sit potentiale.

Ser man på mangelfuld gennemførelse, er billedet ikke bedre. Ved udgangen af 2009 var 1206 sager under behandling ved Domstolen. Dette tal har været nogenlunde konstant i de senere år, men der er sket en ændring i den tid, Domstolen bruger til at dømme i sagerne. Den er øget væsentligt, således at én ud af fem sager tager mere end tre år, før de er afsluttede ved Domstolen. Selv hvor det drejer sig om forordninger, har den administrative gennemførelse i medlemsstaterne været problematisk.

Rapporten påpeger, at de værste overtrædere i relation til forsinket gennemførelse er medlemsstater, der hører til Euro-gruppen.

Rapporten foreslår bedre kontrol fra Kommissionens side med medlemsstaternes gennemførelse, og hurtigere reaktion ved konstaterede overskridelser eller mangelfuld implementering, med mulighed for kraftigere reaktioner fra Kommissionen. På længere sigt kan det overvejes, nævnes det, at give Kommissionen de samme beføjelser i tilfælde af mangelfuld gennemførelse som i konkurrencepolitikken og skabe en pligt for pågældende medlemsstat til øjeblikkeligt at rette ind.

For at skærpe effektiviteten i landenes gennemførelse af EU-lovgivning nævner rapporten, at de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet bør interessere sig mere for gennemførelsen af de forslag, som de har været med til at vedtage. Specielt de nationale parlamenter, nævnes det, er ofte ansvarlige for at vedtage love, der omsætter EU-lovgivningen til national ret.

Konkret foreslås det, at de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet hvert år udvælger et forslag eller et område inden for det indre marked og gennemgår, hvorledes gennemførelsen er sket nationalt. Denne proces kan også foregå i COSAC, nævnes det.

Modtagelse af rapporten. Den videre proces.

Ved modtagelsen af rapporten den 10. maj 2010 udtalte kommissionsformand Barroso sin taknemmelighed over for Mario Monti og det store arbejde, der var udført. Der er nedsat en gruppe af kommissærer, ledet af Michel Barnier, som skal udarbejde Kommissionens kommende oplæg om det indre marked. Barroso oplyste, at Monti's rapport vil udgøre en vigtig basis for dette arbejde. Kommissionen vil fremlægge sine forslag i juli måned i år, og de vil, sagde Barroso, bygge på mange af de elementer, som rapporten har taget op.

Kommissionen har således modtaget Monti's rapport med anerkendelse, men iagttagere i Bruxelles, herunder pressen, betragter præsentationen af rapporten som meget beskeden og slet ikke på højde med præsentationen af Laro-sière-rapporten om de finansielle markeder. Der tales om, at Barroso ikke er tilfreds med ideen om en stor pakke-aftale, men hvorefter alting er, får vi svaret i juli måned, hvor Kommissionen præsenterer sin Hvidbog om det Indre Marked (Single Market Act).

I Europa-Parlamentet var de fleste ordførere positive over for rapporten. Em-lie Turunen var som ordfører for De Grønne positiv over for rapportens konklusioner, men ville dog have foretrukket "at se mere grønt" i den.

Rådet havde en frokostdrøftelse om rapporten under rådsmødet (konkurren-ceevne) den 25. – 26. maj 2010.

Med venlig hilsen
Peter Juul Larsen
Tlf. (fra ft.) 1169